

‘ELKE STAD IS UNIEK MAAR STAAT VOOR GELIJKAARDIGE UITDAGINGEN’

**DENKDAG 31 MEI 2022
ANTWERPEN**

Het Kenniscentrum is sterk verankerd in de steden

- Het Kenniscentrum wordt aangestuurd door een beheerscomité dat is samengesteld uit de burgemeesters van de Vlaamse centrumsteden.
- Het dagelijks bestuur, onder leiding van burgemeester Wim Dries (Genk) staat in voor de dagdagelijkse en operationele opvolging van de activiteiten en de programmaliijnen. In het dagelijks bestuur zetelen naast de voorzitter, ook de ondervoorzitter Lieven Dehandschutter (burgemeester Sint-Niklaas en voorzitter van het burgemeestersoverleg van de centrumsteden), vijf algemeen directeurs uit de centrumsteden, een vertegenwoordiger van de VGC, de algemeen directeur van VVSG en twee externe experts.
- Daarnaast is er een stevige band met het overleg van de (adjunct) algemeen directeurs van de centrumsteden.
- De initiële keuze voor een Interlokale Vereniging die een lichte en flexibele organisatie inhoudt, blijft vandaag nog altijd overeind.

Kenniscentrum werk met een beperkt budget en staf

- Het Kenniscentrum beschikt jaarlijks over ongeveer 350.000 euro werkingsmiddelen.
- De verhouding tussen eigen middelen en subsidies is sinds 2007 ongeveer 2/3 eigen middelen uit lidgelden en 1/3 subsidies. Het lijkt ons een gezonde verhouding - aan te houden in de toekomst - die garandeert dat de leden van het Kenniscentrum de aansturing in handen houden.
- Het Kenniscentrum is qua personeelsformatie een kleine organisatie, die sterk afhankelijk is van de grote inzet van een heel beperkte ploeg mensen. In de periode 2017-2020 heeft het Kenniscentrum grotendeels gedraaid op twee voltijdse medewerkers, voor bepaalde programma's en periodes nu en dan aangevuld met een extra kracht.
- Vanaf 2022 wordt het budget én de staf wat ruimer.

Corona was een uitdaging maar vooral een eyeopener

Naast een hoop gedoe leverde Corona ons ook interessante inzichten op die onze werking in de toekomst mee zullen vormgeven

- De lockdown die inging op 18 maart betekende voor het Kenniscentrum dat dag in dag uit samenwerkt met ambtenaren uit de VGC en 13 centrumsteden verspreid over heel Vlaanderen op z'n zachtst uitgedrukt 'een uitdaging'.
- Maar de vaststelling zoveel maanden later is dat we geen noemenswaardige moeilijkheden ondervonden in de voortgang van onze programma's.
- We pasten onze werkwijze aan, werkten met thuisopdrachten tussen 2 vergaderingen, maakten met die input samenvattende presentaties als start van een overleg, vergaderden een keer meer maar dikwijls ook korter.
- We kunnen nu al concluderen dat een groot deel van ons overleg ook in de toekomst verder digitaal zal verlopen omwille van tijdswinst (de reistijden van Roeselare, Genk ... naar Brussel durven oplopen).
- We zullen zorgvuldig afwegen wanneer overlegmomenten in levende lijve, koffiemachinegesprekken, een meerwaarde betekenen en wanneer niet.

DE (GROTE) SPRONG VOORWAARTS

Vaststelling samenwerkingsovereenkomst 2017 – 2022

Kennisontwikkeling versterkt

- Het geheel van de onderzoeken en programma's die aan bod kwam tijdens de vorige samenwerkingsovereenkomst 2017 – 2021 heeft overduidelijk gezorgd voor een sterke stimulans van de kennisontwikkeling over stuk voor stuk vrij complexe thema's, die zowel inzake datagaring als inzake beleidsproblematiek lastige vraagstukken aanraken.
- De tendens aangezet tijdens de samenwerkingsovereenkomst 2012 – 2016 waarbij aan de slag gegaan werd met complexe thema's, kennisontwikkeling waarvoor nog vaak niet meteen goede data aanwezig zijn, kennis die steden ook confronteert met zwakke punten in hun werking en beleidsvoering, kennis die nieuwe vragen doet stellen over de systematiek van datagaring en -behandeling, werd tijdens de lopende overeenkomst duidelijk manifester. Het gaat steeds meer om moeilijke stedelijke vraagstukken met een perspectief op de middellange termijn.

DE (GROTE) SPRONG VOORWAARTS

Vaststelling samenwerkingsovereenkomst 2017 – 2022

Kennisdeling is toegenomen

- Tijdens deze samenwerkingsovereenkomst deelden de centrumsteden/ VGC meer hun kennis en werd actiever samengewerkt. De slogan ‘steden leren van steden’ kon om die reden door het Kenniscentrum met succes ingevuld worden. Die samenwerking werd enerzijds gerealiseerd door de actieve rol van een aantal trekkers en anderzijds door opdrachten ‘samen’ aan te pakken.
- Hoewel bovenstaande werkwijze zich doorheen alle (deel)programma’s manifesteerde, was ze het meest uitgesproken en noteerden we de meest impact ervan in het programma ‘Omgevings- Beleids- en Management informatie’. Ook in het deelprogramma ‘Speerpuntenprogramma / City & Regio Deals’ van het Smart Cities -programma dat pas in 2019 opstartte, zien we intussen eenzelfde dynamiek ontstaan.

DE (GROTE) SPRONG VOORWAARTS

Vaststelling samenwerkingsovereenkomst 2017 – 2022

Blijvend inzetten op kennispreiding en bruikbaar maken van kennis

- Het Kenniscentrum heeft werk gemaakt van de spreiding of het ontsluiten van kennis voor de centrumsteden in de brede zin (stadsbesturen en alle lokale initiatieven) maar ook voor een breder publiek van lokale besturen en geïnteresseerden. We verwijzen naar de websites Kenniscentrum Vlaamse Steden, complexe projecten, herbestemming van kerken, tijdelijke invullingen en instrumentendatabank lokaal woonbeleid.
- Sinds januari 2009 publiceert Het Kenniscentrum maandelijks (behalve juli) een nieuwsbrief met telkens 9 items. Eind 2021 gingen al 141 nieuwsbrieven de deur uit. In elk nummer wordt gezocht naar een goede mix van onderwerpen (naar inhoud en type): analyse van goede praktijken, ontsluiten van wetenschappelijk onderzoek, verspreiding van buitenlandse voorbeeldprojecten, aankondigingen, linken naar interessante websites.

DE (GROTE) SPRONG VOORWAARTS

Vaststelling samenwerkingsovereenkomst 2017 – 2022

Blijvend inzetten op kennispreiding en bruikbaar maken van kennis

- In de rubriek ‘Veranderend speelveld’ brengt het Kenniscentrum sinds 2016 wekelijks een studie, publicatie of boek onder de aandacht rond maatschappelijke/stedelijke vraagstukken of beleidsopgaven.
- Daarnaast werden ook heel wat studiedagen en seminars georganiseerd. Een deel daarvan waren gericht op een ruimere kennisdeling binnen de centrumsteden en de VGC zelf.
- Een ander deel werden opengesteld voor alle lokale besturen en andere partners die op een specifiek terrein actief zijn.

Centrumsteden en VGC actief in een interbestuurlijk samenspel

- Complexe (groot)stedelijke problemen laten zich moeilijk ‘verknippen’. Eén bestuursniveau zal zelden alleen voor de oplossingen kunnen zorgen (migratie, werk, ...).
- Voor een toenemend aantal vraagstukken die opduiken is op verschillende bestuurlijke niveaus initiatief nodig en dient er dus samengewerkt en afgestemd te worden met Europa, federale en regionale overheid en de lokale besturen.

1 2 3 4

2007 - 2011	2012 - 2016	2017 - 2021	2022 - 2026
Gebiedsgerichte werking			
Participatie			
Management			
Publiek - publieke samenwerking			
Wonen	Wonen		
Europa	Europa	Europees beleid en Europese fondsen in samenhang met programma's	BE REEL! - Lokale langetermijn renovatiestrategie private woongelegenden
Stadsregionale samenwerking	Denken en handelen op stadsregionaal niveau	Bovenlokale en stadsregionale arrangementen	
	Demografie en capaciteit - dataverzameling	O(mgeving)B(eleid)M(anagement) Informatie	O(mgeving)B(eleid)M(anagement) Informatie
	Slim verdichten	Multifunctioneel en meervoudig ruimtegebruik	
	Leegstand en herbestemming	Toekomstgericht herbestemmen	
	Transitie en Transformatie - Coalitiedenken	Innovaties in de stedelijke administratie	
	Transformatiepraktijken in steden		
		Smart Cities	Smart Cities
		Stadsgenoten	Stadsgenoten
			Klimaat
			Digitale transformatie

Continuering vier lopende thema's

Continuering vier lopende thema's

- Voor de vier reeds lopende thema's die gecontinueerd worden, zijn de pistes in het verdere traject in de voorbije jaren al min of meer uitgeklaard. Zij hebben al een duidelijk pad afgelegd en zijn voldoende verankerd in bestaande werkgroepen.
- Zij zullen daarom geen voorwerp uitmaken van de gesprekken op de Denkdag op 31 mei maar wel deel uitmaken van onze werking de volgende vijf jaren.

Deelprogramma's O(mgeving)B(eleid) M(anagement)

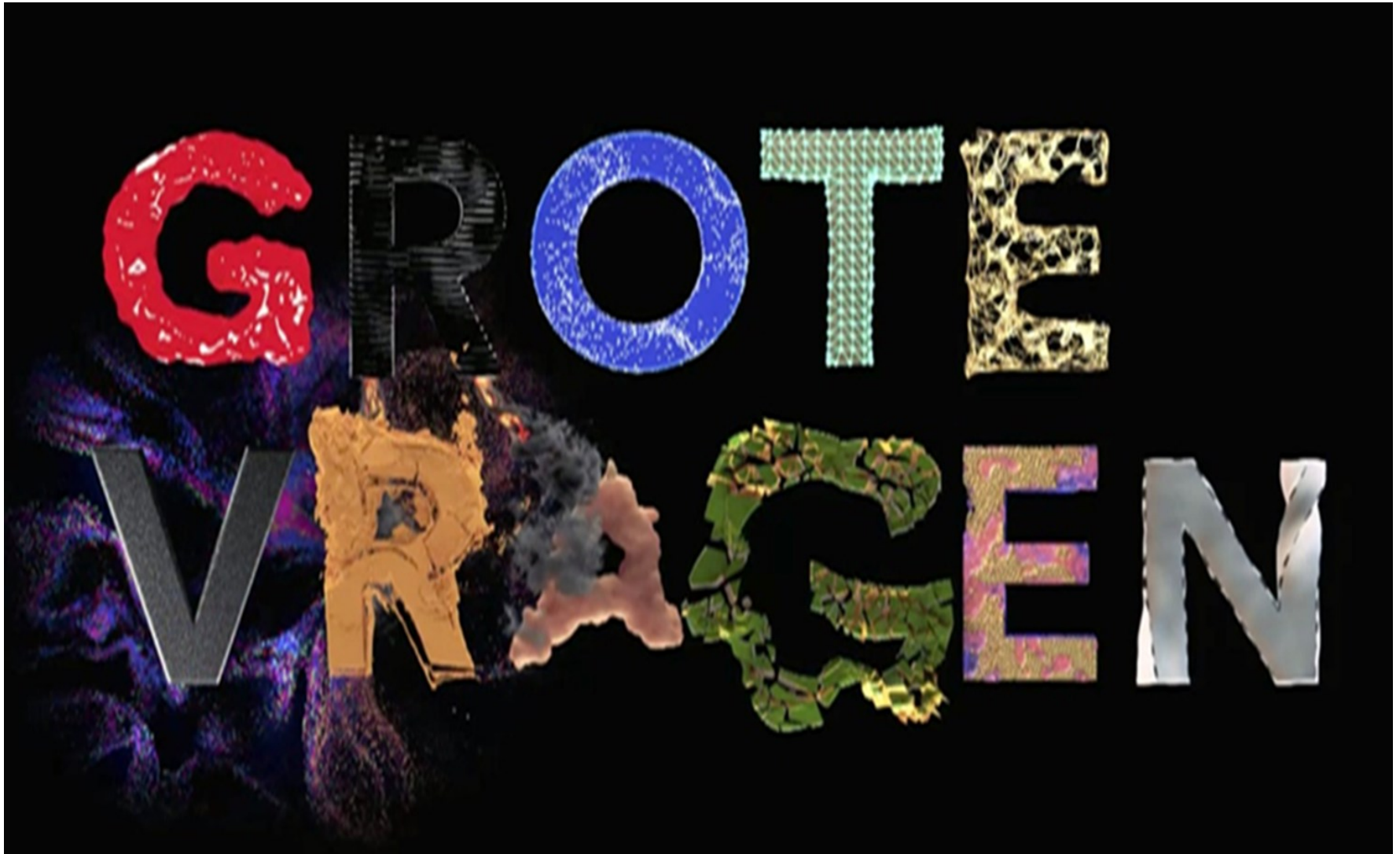
- Rapporterings- en visualisatietools
 - Stad in cijfers
 - ORBA of Opvolging Realisatie BestuursAkkoord
- Datawarehouse
- GDPR – Meer dan een dataregister
- Schillenboek of gemeentelijke processen gebouw gerelateerde informatie
- Parkeer- en toegangsrechtenregister

Deelprogramma's Smart Cities

- De stad 'slimmer' maken
 - Speerpuntenprogramma
 - Studiereis
- Smart Flanders
- VLOCA

Klimaat en digitale transitie zijn nieuwe thema's in de samenwerkingsovereenkomst 2022 – 2026

Verkenning op 3 vlakken met de startnota's als aanzet

- Uitdagingen en ambitie
- Invulling van het 5-jarig programma
- Rol van het Kenniscentrum voor beide thema's

Digitale transitie

De centrumsteden en VGC zijn digitaal wakker geworden.

Overal dringt het besef door dat digitalisering een fundamentele impact heeft op samenleving economie en overheid.

- biedt kansen voor welvaart en welzijn
- gaat gepaard met de nodige uitdagingen

Het ontbreekt aan een strategie voor die digitale transitie: de vele initiatieven en projectoproepen missen een kader en samenhang.

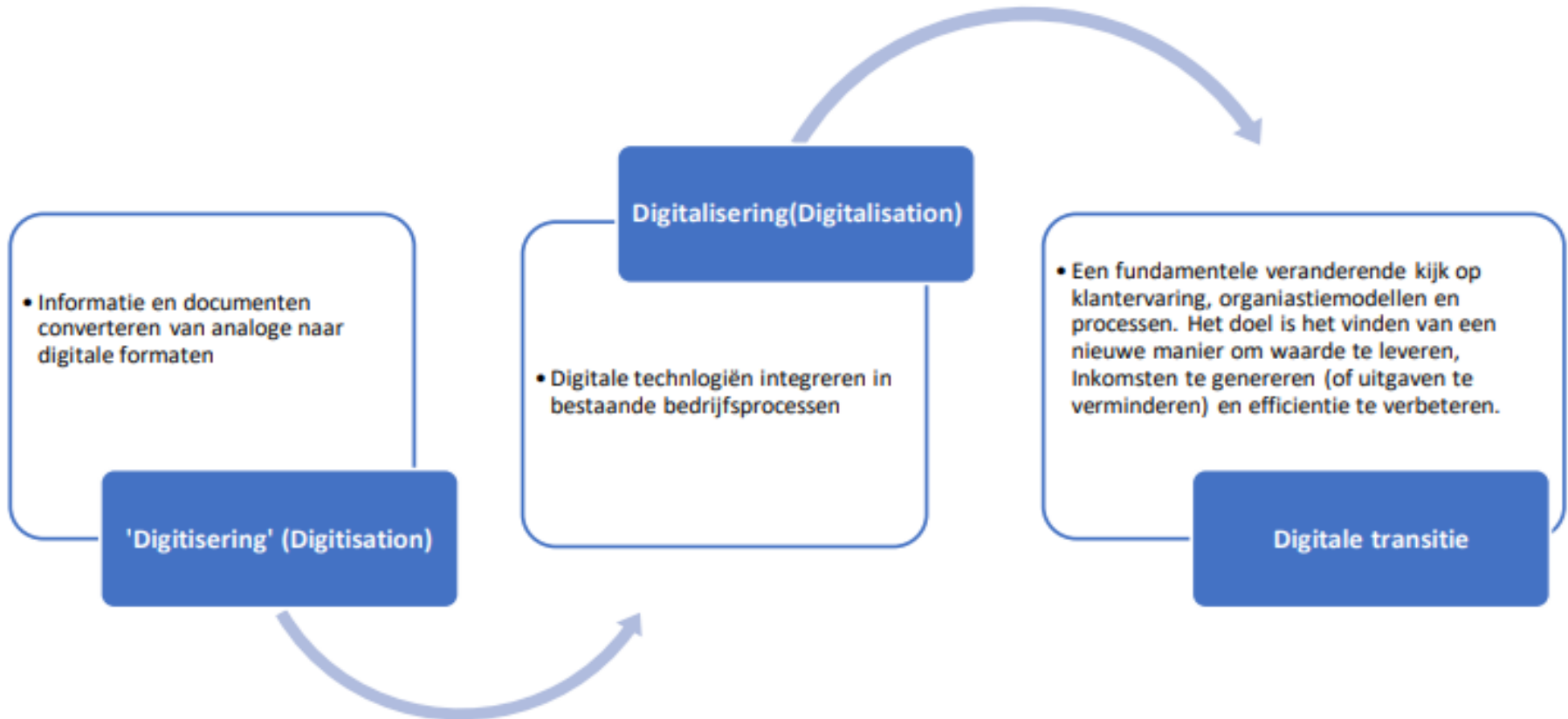
Digitale transitie

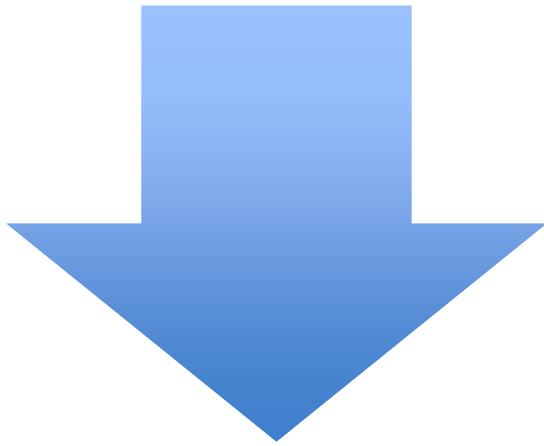
Doorheen de jaren kwam digitalisering stilaan steeds prominenter op de agenda van het Kenniscentrum.

Eerst kwam dataverzameling in het vizier, later kreeg digitalisering maar ook al digitale transitie een plek in de werksporen OBMI en Smart Cities.

Voor het volgende meerjarenprogramma staat het thema expliciet op de agenda. Daarom willen we vandaag samen verkennen wat precies de opdracht en de scope kan zijn van het programma 'Digitale transitie' binnen de werking van het Kenniscentrum (voortbouwend op de resultaten van het programma 2017-2021)

Digitale transitie gaat verder dan digitalisering

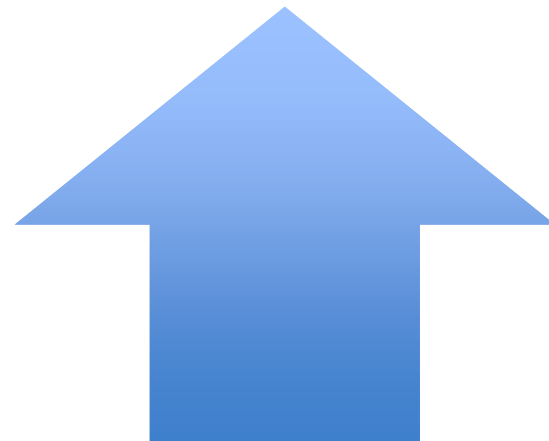

Digitalisering heeft impact op
een (deel)proces van de
organisatie

Digitale transitie heeft een
organisatiebrede impact en
heeft een interne én externe
focus:

Veranderende klantervaring
Veranderende organisatie

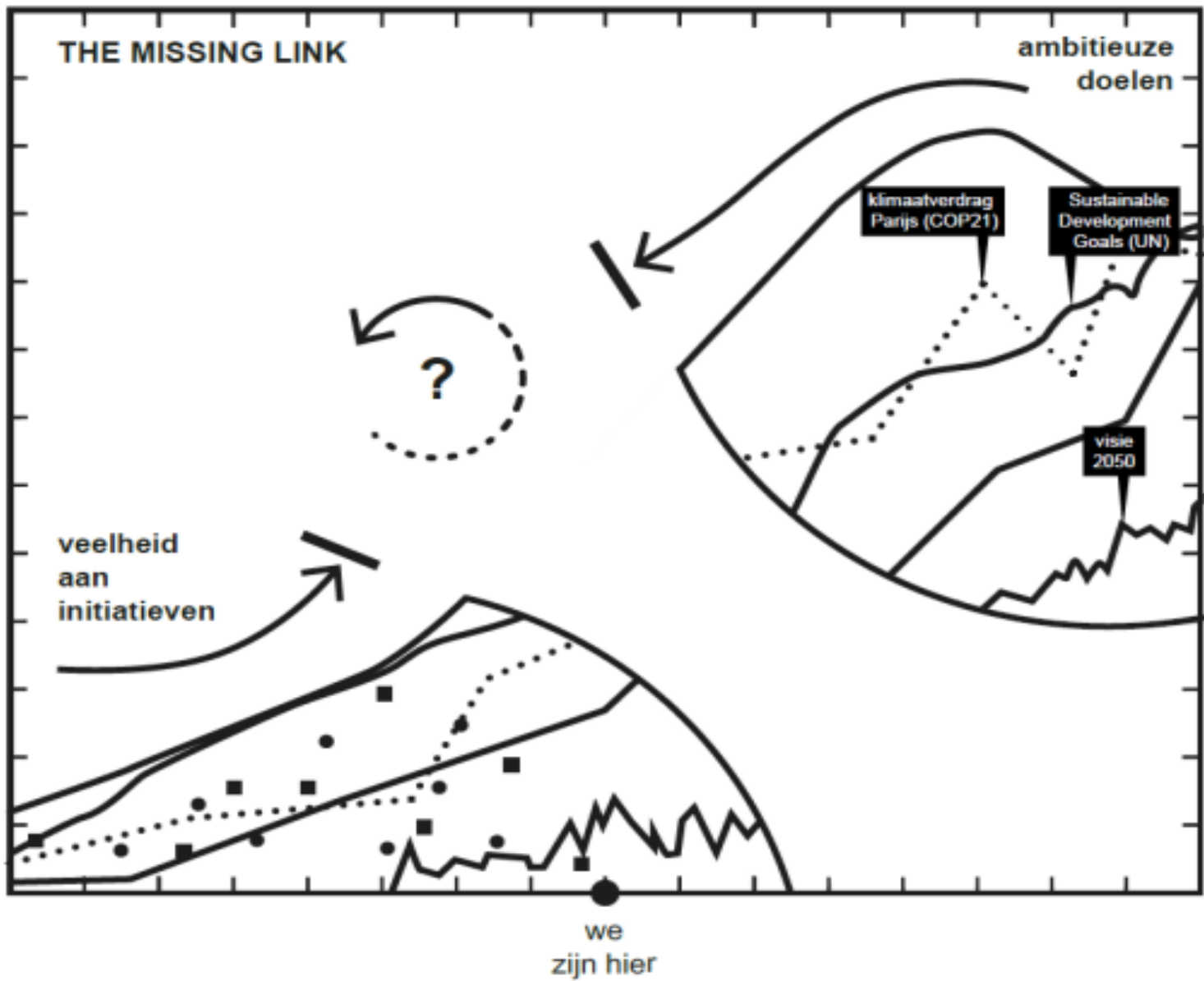
Bouwstenen van een digitale transitie

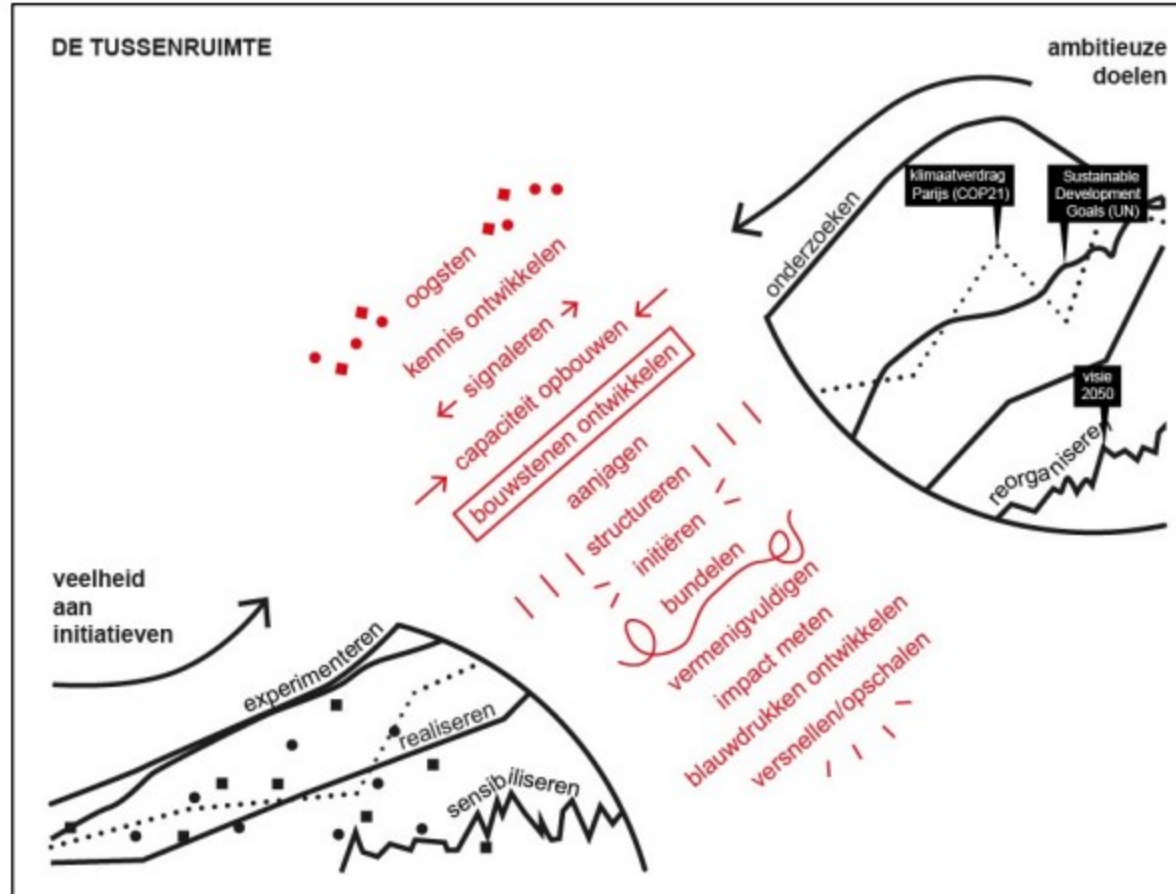

Klimaat – What's in it voor het Kenniscentrum?

- Aan plannen geen nood
 - op alle bestuurlijke niveaus (Europees, Vlaams, lokaal)
 - van het middenveld en via burgerparticipatie
 - van de bedrijfswereld
- Het wordt stilaan lastig om nog het bos door de bomen te zien
 - Tal van oproepen, subsidiekanalen, piloten en experimenten met waardevolle inzichten en eindresultaten ter beschikking
 - Tegelijk leeft het aanvoelen dat kansen op synergie of samenwerking gemist worden en dat middelen versnipperd worden ingezet.
 -
- Er gaapt een blijkbaar moeizaam overbrugbare kloof tussen de vele initiatieven die genomen worden en de uiteindelijke te realiseren doelen.
- Zoeken naar een geschikte complementaire focus van een programma met meerwaarde voor de lokale stedelijke klimaatambities en deze van VGC

Close the gap

Over naar jullie

- 14.30 tot 17uur bespreking vragen in gespreksgroepen
- Op het scherm zie je een overzicht van de deelnemers aan de diverse gespreksgroepen gekoppeld aan lokaal/ gespreksleider/ verslaggevers
- Om 17u verwachten we jullie in Gorilla Room 3 en 4 voor een afsluitende drink

KENNISCENTRUM
VLAAMSE STEDEN